

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 16-4-07.....

Αριθ. Πρωτ... 1178 / Γνωμ... 4

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΤΗΛ. 2106411526
ΦΑΞ 2106411523

Προς

Την κα Προϊσταμένη του Παισματοδικείου Αθηνών

Επί του ερωτήματός σας, εάν μετά την ισχύ του άρθρου 5§2 εδ. δ' του Ν. 3346/17-6-2005, με το οποίο αντικαταστάθηκε η παράγραφος 2 του άρθρου 31 του Κ.Π.Δ. και δόθηκε το δικαίωμα λήψης αντιγράφων στον μηνυόμενο ή εγκαλούμενο, δικαιούται κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου αυτού και σε συνδυασμό με το άρθρο 108 Κ.Π.Δ. να λαμβάνει αντίγραφα της προκαταρκτικής δικογραφίας και ο δηλώσας παράσταση πολιτικής αγωγής αναφέρων-μηνυτής-εγκαλών, η γνώμη μας είναι η εξής:

Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 31 Κ.Π.Δ., όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 5 του Ν.3346/2005 έχει ως εξής : «2. Η προκαταρκτική εξέταση ενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 240 και 241. Αν αυτή γίνεται ύστερα από μήνυση ή έγκληση κατά ορισμένου προσώπου ή αν κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο η τέλεση αξιόποινης πράξης, το πρόσωπο αυτό καλείται πριν από σαράντα οκτώ

ώρες για παροχή εξηγήσεως και εξετάζεται ανωμοτί. Έχει δικαίωμα να παρίσταται με συνήγορο, να αρνηθεί εν όλω ή εν μέρει την παροχή εξηγήσεων και να λάβει προθεσμία μέχρι σαράντα οκτώ ώρες για την παροχή τους, η οποία μπορεί να παραταθεί από εκείνον που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση. Επίσης έχει δικαίωμα να ζητήσει να του χορηγηθούν αντίγραφα της δικογραφίας, να προτείνει μάρτυρες προς εξέταση και να προσαγάγει άλλα αποδεικτικά μέσα προς αντίκρουση των καταγγελλομένων σε βάρος του. Τα ως άνω δικαιώματα του μπορεί να ασκήσει είτε αυτοπροσώπως είτε εκπροσωπούμενος από συνήγορο που διορίζεται κατά το άρθρο 96 παρ.2, εκτός αν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνιση του, κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση.

Αυτός που ενεργεί την προκαταρκτική εξέταση υποχρεούται να ενημερώσει προηγουμένως τον εξεταζόμενο για τα παραπάνω δικαιώματα του. Οι διατάξεις του άρθρου 273 παρ.1 περιπτώσεις γ', δ' και ε' εφαρμόζονται αναλόγως.

Προηγούμενη έγγραφη εξέταση του προσώπου αυτού που έγινε ενόρκως ή χωρίς τη δυνατότητα παράστασης με συνήγορο δεν μπορεί να αποτελέσει μέρος της δικογραφίας, αλλά παραμένει στο αρχείο της εισαγγελίας. Εφόσον ο μνηυόμενος ή εγκαλούμενος ή εκείνος κατά του οποίου στρέφονται οι υποψίες κλητεύτηκε νόμιμα και δεν εμφανίστηκε, η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται και χωρίς την εξέταση του».

Από την ανάγνωση του κειμένου της παραγράφου 2 του άρθρου 31 Κ.Π.Δ., όπως έχει τώρα, προκύπτει ότι βούληση και στόχος του νομοθέτη είναι να ενισχύσει αφ' ενός τον έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων κίνησης της

ποινικής διώξεως εις τρόπον ώστε να αποφεύγονται οι άσκοπες ποινικές διώξεις και αφετέρου να μην υπονομευθεί το σε κάθε πολιτισμένη κοινωνία αναγνωρισμένο και από την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τη φύση κάθε ανθρώπου απορρέον δικαίωμα σιωπής του κατηγορουμένου και αυτοενοχοποίησής του, ως ειδικότερης έκφρασης του δικαιώματος του για δίκαιη δίκη εκ του άρθρου 6§1 ΕΣΔΑ, 14 §§1,2 Ν.2462/97 (κύρωση του διεθνούς συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα) και 223§4 Κ.Π.Δ. (ΑΠ 635/87 ΠοινΧρ ΛΖ'/548). Περαιτέρω δε η προστασία αθώων πολιτών από τον άδικο στιγματισμό επιπόλαιων διώξεων (δείτε Α θ. Κονταξή, Κώδικας Ποιν. Δικονομίας υπ' άρθρο 31 σελ. 432-433 και 438 και Νικ. Ανδρουλάκη, Θεμελιώδεις έννοιες της ποινικής δίκης, σελ 96 και 230).

Από την πλευρά του αναφερόντος ή μηνυτού, ο οποίος δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής, τα δικαιώματα του σαφώς προσδιορίζονται στο άρθρο 108 Κ.Π.Δ. και μπορεί να τα ασκήσει από τη στιγμή που ο κατηγορούμενος θα κληθεί σε απολογία ή θα εκδοθεί εναντίον του ένταλμα σύλληψης ή βιαίας προσαγωγής.

Η εκ της διατάξεως αυτής προκύπτουσα μειονεξία του πολιτικώς ενάγοντος έναντι του καθού ενεργείται προκαταρκτική εξέταση δεν μπορεί και δεν πρέπει να υπερσκελίζει τα πλεονεκτήματα, που καθιερώνει η παραπάνω διάταξη του άρθρου 31§2 του Κ.Π.Δ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 τον Ν. 3346/2005, η οποία εξασφαλίζει την αναγκαία εύλογη αναλογία μέσου και σκοπού στη δίωξη του εγκλήματος (Σύνταγμα, άρθρο 25§1, τελευταίο εδάφιο και επίσης Αργ. Καρράς, Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο, έκδοση 2^ηϊ, σελ. 67-68,

Θεοχάρη Δαλακούρα, Αρχή της αναλογικότητας και μέτρα δικονομικού καταναγκασμού, ΠοινΧρ. ΝΕ'/961).

Δεν μπορεί συνεπώς κατά τη γνώμη μου να έχει αναλογική εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 31 §2 Κ.Π.Δ. όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του Ν.3346/2005 και για τον πολιτικώς ενάγοντα και να του παρέχεται ειδικότερα το δικαίωμα να λαμβάνει στο στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης αντίγραφα της δικογραφίας, τα οποία μπορεί να εξυπηρετήσουν βεβαιότατα άλλους σκοπούς (ενδεχομένως του διασυρμού του καταμηνυομένου) πριν να διερευνηθεί επαρκώς το καταγγελλόμενο γεγονός και προκύψουν οι επαρκείς ενδείξεις που απαιτούνται για την κίνηση της ποινικής δίωξης.

Ο Αντισταγγελέας του Αρείου Πάγου

Νικόλαος Μαύρος

Ε.Θ.